

NOVI SLOV. ŠTAJERC

IZ NARODA ZA NAROD.

„Novi Slovenski Štajerc“ izhaja vsakega 10., 20. in 30. v mesecu. — Naročnina za celo leto 2 K, za pol leta 1 K, za četrletno 50 vin; plačuje se naprej. — Posamezna številka 6 v. Oznanila po dogovoru. Denar in reklamacije se pošiljajo na: Upravništvo „Novi Slovenski Štajerc“ v Ljubljani. Dopisi pa na: Uredništvo „Novi Slovenski Štajerc“ v Ljubljani.

Bralec, ali si že plačal naročnino za „Nov. Slov. Štajerca“? Ako še nisi, vzemi hitro poštno nakaznico in pošlji na naslov: Upravništvo „Nov. Slov. Štajerca“ v Ljubljani vsaj 50 v, to je 25 kr. za četrletno naročnino. Lista ne moremo pošiljati zastonj in zato prihodnje številke ne dobiš več, ako lista ne plačaš do 9. febr. Vsak pošten delavec zasluži plačilo, „Novi Slov. Štajerc“ pa ne računa na plačilo, ampak le na povrnitev svojih stroškov.

Uredništvo in upravništvo.

»Ptujski Štajerc« obsojen!

Ptujskega Štajerca je doletela strahovita obsodba, ne sicer sodnijska, ampak strokovnjaška. V nemškem listu »Grazer Tagblatt« je objavil Nemeč Zweifel, ravnatelj sadje- in vinorejske šole v Mariboru dne 17. t. m. sledeče: »Škodljivci trtoreje in njih pokončevanje«.

Pod tem naslovom je izšla prestava nekega članka v »Štajercu«; tamošnje trditve bijejo v obraz in so v zasmeh vsem iskušnjam vsakdanjega življenja in vsem uspehom znanstvenega raziskovanja. Če tudi bo spoznala večina čitateljev da je popolnoma krivo, kar se tam trdi ter si ustvarila svojo obsodbo o vsebini članka, je še vendar cela vrsta vinorejcev, katerim bi zbudil članek lahko dvome o uspešnem načinu zatiranja imenovanih škodljivcev. To dejstvo je napotilo podpisane k izjavi, da dotična izvajanja v Štajercu ne kažejo niti dovolj poznavanja življenja trtne uši niti razvoja strupene rose (peronosperre); vsled tega nima tamkaj priporočen način pokončevanja prav nobene veljave. Ni vredno trditve stavek za stavkom ovreči, ampak neumevno nam ostane, kako morejo biti na svetu še ljudje, ki kljub dolgoletnemu pouku razširjajo take zmote«.

Ravnateljstvo deželnega preskuševališča in ravnateljstvo deželne sadje- in vinorejske šole v Mariboru.

Ta obsodba je zadela ptujskega Štajerca kakor strela iz vedrega neba ravno v času, ko je v svoji prilogi širokoustno razlagal, koliko je koristil kmetom. Hej, ljubi Štajere, ali te je mogel kdo bolj na laž po-

staviti, bolje obsoditi tvoje neumnosti, kakor je storil ne naš, ampak nemški strokovnjak.

Pa ne skušaj se izviti češ, da nisi poučen! Oglej si konec obsodbe:

Neumevno je, kako morejo biti na svetu še ljudje, ki kljub dolgoletnemu pouku razširjajo take zmote.

Sedaj, kmetje, vidite kako imamo prav mi, ko trdimo, da vodi »Štajerc« kmete le za nos, da jim dela škodo.

Napačno je, kar trdi večinoma v svojih člankih, laži prinaša v svojih dopisih in novicah, premeteno prekanjevanje so v Štajercu židovska oznanila, da se dobi toliko in toliko reči za mal denar, laž ali vsaj neodpustljiva zmota je bil konečno gospodarski članek o pokončevanju škodljivcev vinske trte. Ako posebno zadnje ni brezvestna zloraba zaupanja ljudstva, potem ni nič več brezvestno. Ubogi naši posestniki vinogradov so si komaj uredili svoje opustošene vinograde, komaj so se malo oprijeli škropljenja in sploh umnega vinogradništva, saj vemo, da se ljudje le počasi in z velikim nezaupanjem oprijemajo novih sredstev, sedaj pa uničiš ti »Štajerc« s svojim neumnim pisarenjem tolikim revežem zaupanje v dolgoletne izkušnje in trude učenjakov ter ženeš o tem svoje bralce in druge, ki pridejo ž njimi v dotiko, v nov gospodarski propad.

Mi dobro vemo, da ostane dvom najraje v srcu, da razdere eden tak članek več, kakor pa 10 poučnih sezida. To se kratkomalo popolnoma popraviti ne da, povrh nikdar ne čitajo vsi tudi preklicev, ki so čitali trditve.

Kmetje, sedaj vidite, da se ne sme verjeti niti v gospodarskih stvareh ptujskemu Štajercu, če nočetei trpeti škode.

Vinogradnik,

Okrajna skladišča.

Nasvet.

Časi so slabi! tako tarna marsikateri. Jadikuje vsak, a kako te slabe čase izboljšati, o tem menda malo naših kmetovalcev premišluje. Naj je letina dobra ali slaba, kmet mora vseeno svoje pridelke pod ceno prodati. Kdor ima kaj gotovega, tisti seveda ne čuti te bede tako, kakor pa tisti, ki je navezan le na svoje pridelke in se muči in tare na upanje.

Vsa plačila pa dojdejo kmetovaleu navadno tedaj, kadar ima najmanj ali pa nima celo nič subega pod palcem. Zdaj je treba dati za obresti, zdaj za dačo, zdaj za to, zdaj za ono, hlapci in dekile so dragi — če jih je sploh za dobiti. — Poznam kraje, kjer kmet svoje žito, ki še včasih komaj cvete, že zastavi židom, ker mu primanjkuje denarja.

Da, mnogokrat se celo zgodi, da je žito ali vino že zastavljeno na leto dni naprej!

Vsled tega mora kmet svojo žito ali vino dati tedaj židu, kadar je cena najnižja. Da pa je kmet pri tem na veliki izgubi, si lahko vsak na primer izračuna. Naši kmetje prodajajo sedaj pšenico židom (drugi je v našem kraju sploh ne kupuje) po 7 gld 100 kg t. j. 14 kron, dočim postane v novembru ali decembru najmanj za 3 K dražja. Toda naš kmet je prisiljen prodati pridelke poprej, ker zdaj rabi denar bodisi za dačo, bodisi za odplačevanje dolga in obresti i. t. d.

Kako priti tem večnim izgubam v okom? Kako se temu odpomore?

Mogoče je le dvoje: ali se osnuje *zadruga* ali pa se ustvari *okrajno skladišče*.

Za zadruga v mnogih krajih ni pravega smisla, zato bi priporočal okrajna skladišča, kjer bi se uvoženo blago lombardiralo.

V tem skladišču bi potem blago ostalo, dokler ne poteče rok za vrnitev posojila, ali dokler se ne izboljšajo cene blagu.

V okrajna skladišča bi ljudstvo imelo tudi več zaupanja, kajti znano je, da posebno v obmejnih krajih ljudstvo v zadruga ne veruje. Kako tudi, ko mu z ene strani hvalijo zadruga, z druge pa spet črnijo, tako probujeni in poučeni pa ljudje nikjer ravno niso, da bi spoznali samo od sebe dobrote zadruga.

Mnogokrat je tudi to krivo, zakaj ljudje neradi pristopajo k zadrugam, da je s tem, ko odpeljuje žito oz. svoje blago v zadruga, to že prodano. V okrajnih skladiščih pa ostanejo posestniki še vedno lastniki svojega imetja samo da je zastavljeno; proda ga še itak lahko vsak, kamor se mu zljubi.

Z okrajnim skladiščem bi pa seveda moral biti v zvezi kak denarni zavod, ki bi celo podjetje financiral; kajti težko je misliti, da bi kak okraj imel na razpolago toliko kapitala, da bi lahko zadoščal vsem potrebam iz lastnega. Okraj bi denarnemu zavodu samo jamčil.

Sploh pa bi se ustanovitev okrajnih skladišč izplačala tudi okraju. Naj si lombardira blago v skladišču kdor hoče, skladišče kot tako vleče itak tudi svoje pristojbine. Našim posojilnicam pa bi se odprla nova struja delovanja v blagor našemu ljudstvu.

Ž—i.

Pripomba uredništva: Ta nasvet našega dopisnika dajemo v premišljevanje slov. javnosti, posebno našim strokovnjakom v združništvu, ki poznajo naše in tuje razmere.

Nemške učiteljice

nam hočejo vsiliti. Najprej so ustanovili na deželne stroške nemško žensko učiteljsko v Mariboru; to leto bode prvič matura na tem zavodu in hčere nemških uradnikov bodo šle s trebuhom za kruhom.

Da bi več teh nemških frajlic, ki ne znajo drugega kakor lase si kuštrati in klobuke nositi, prišlo v službo, se trudi ptujski Štajerc že leto na leto, da bi vpeljali v naše šole nemški pouk.

Sedaj še le vemo, kako zna biti ptujski »Štajerc« hvaležen. Gospodje uradniki in meščani po naših nemškutarskih spodnještajerskih gnjezdih, posebno pa v Mariboru, Celju in Ptuju zmiraj povdarjajo, da je treba podpirati ptujskega »Štajerca«. No »Štajerc« pa hvaležno pripravlja na naših kmetskih šolah sedeže za njihove hčerke. Tako umiva roka roko. Tukaj tiči velik kos prijateljstva med Štajercem in nem. uradniki. Da pa vidite, kake uspehe doseže taka učiteljica na naših šolah, vam navedemo le en resničen slučaj.

Na ljudski šoli pri sv. Marjeti je poučevala svoje dni 2 leti neka gradčanka B. H. Imela je tako skušnjo iz slovenščine, kakor jo bodo imele učiteljice iz nemškega učiteljskega v Mariboru. Otroci smo se iz njene slovenščine očitno norčevali, ker je bilo vse napačno. Razlagala ni popolnoma nič, ker ni znala govoriti slovenski. Čitati pa smo znali učenci skoro bolje kakor ona.

Kuge, lakote, vojske in — takih učiteljic reši nas o Gospod, ako ne, postanemo res tako neumni, kakor nekateri mislijo, da smo.

Učenec marjetske šole.

Domače novice.

Ustanovila se je v pondeljek dne 21. jan. »Slovenska kmetska zveza«. Predsednik ji je g. Ivan Roškar, deželni poslanec. Kot glasilo ljudstva pozdravlja naš list vsako ustanovitev in organizacijo, ki ima poštene namene dvigniti naše kmetijstvo gmotno in duševno ter mu pridobiti v državi ono veljavo, ki mu kot glavnemu stebru človeške družbe pristoja. — Več o novo ustanovljeni kmetski zvezi in o stanovskih združitvah sploh povemo prihodnjič.

Našim bralcem. Zadnjič smo bili zaplenjeni zaradi dopisa: »Iz ptujskega brloga«, kjer smo povedali, kaj mislijo ljudje o ptujskem nemškem uradništvu. Naši čitatelji naj oprostijo, da nismo mogli radi nedelje napraviti takoj drugega natisa. Mi se seveda vsled zaplembe ne bomo splašili, ampak vedno bomo nevstrašeno povedali resnico, zatirali bomo laž in hinavstvo. Najmanj pa bomo prizanašali uradništvu, ki noče ali pane zna storiti svoje naloge. Gospod državni pravdnik! Zasedujte tudi take uradnike, ki ne storijo svoje dolžnosti, kajti s tem kradejo taki ljudje državi denar, Bogu pa čas. Hvaležni Vam bomo, ako jih boste zboljšali tako, da nam ne bo treba grajati. Dokler pa ne dosežete tega Vi, pa bomo storili svojo dolžnost mi, kajti koristi in pravice našega ljudstva moramo braniti proti vsakomur.

Ptuj. Bum, bum, bum. Ptujski Štajerc bobna priliznjene Nemce, zapeljane in zasljepljene pristaše skupaj na zaupni shod ali bolje: na komedijo. Za vstopnino bodo plačali prispevek za tiskovno društvo, ki bo moralo vzdrževati in plačevati »Štajerca« in njegovega urednika ter upravnika. Igrali bodo igro proti »farjem«, slovenskim »požrešnim dohtarjem«, »šolmaštrom« pa tudi proti kmetom, ki nočejo verjeti, da postavi »Štajerc« vsakemu pristašu zlati grad in nebesa na zemlji.

»Štajerc« je zmiraj proti izsesavanju kmetov in proti fehtariji, sedaj pa sam trka na srce in mošnje svojih pristašev. Če ne bo navdušenja, pa napravite tako, kakor Lumpacij Vagabund: »Kar nafehtamo, vse zažehtamo«. Torej le vkup, le vkup uboga gmajna, za zabavo je skrbljeno, za šnops baje tudi. Pri raznih žganjarnah so baje tako pumpali »šnops« iz studencev, da vse hlapce roke bolijo.

Na ptujskem okr. glavarstvu sedi praktikant, po imenu Rudolf vit. Steeb, ki ne zna zadosti slovenski govoriti, pisati pa celo nič. Zavoljo njegove nezmožnosti naj trpijo stranke, posebno pa župani . . . Zgodil se je nedavno ta slučaj: Zaveden župan dobi nemški dopis od okr. glavarstva. Župan vrne dopis glavarstvu s prošnjo, naj mu ga pošljejo v slovenskem jeziku. Steeb pa mu ni poslal slovenskega pisma (ker ne zna pisati), ampak je poklical župana k uradnem dnevu. Zahteval je od župana, naj hodi vsakih 14 dni k njemu po stvari, da jih ne bo treba pošiljati pismeno — župan pa se je seveda zahvalil za to milost in je rekel, da ne bo hodil. Steeb je bil nevoljen zaradi tega in se je pritoževal, da mu ne more pošiljati aktov v slovenskem jeziku, ker ne zna zadosti slovenski, ker ima preveč dela in ker nima nikogar, ki bi mu preložil dopise na slovenski jezik. Župan pa je menil, da si naj glavarstvo pri-skrbi take ljudi, ki bodo znali. In mi zahtevamo, da se odstranijo iz naših uradov taki nesposobni ljudje, ki ne znajo slovenski in ki sedé tam samo na naš račun, da vlečejo plačo. Župani, ne udajte se takim gospodičem. Glave po koncu, kjer je treba braniti čast slovenskega jezika. Vse, kar pride nemškega, marš nazaj, odkoder je prišlo. Viteški gospod Steeb pa naj išče hruha med Nemci.

Občinske volitve na Hajdini pri Ptuju. Proti občinskim volitvam, ki so se vršile v juniju preteklega leta, so vložili štajercijanci ugovor, toda njihovemu ugovoru namestnija ni mogla ugoditi. Odbor je izvolil torej 20 t. m. velepos. Graharja za predstojnika in še dva odločna narodnjaka za svetovaleca. Nemškutarija propada in leze vedno bolj v svojo gnezdo: Strašilovo šnopsarijo.

Cesar je podaril požarni brambi pri Sv. Duhu v Ločah 200 K.

Pri Sv. Vidu niže Ptuja se zasede mesto nadučitelja 6 razredne šole. Šola je slovenska, toda po vsej sili hočejo Nemčurji dobiti Nemca na to mesto. Šentvidska fara je precej nemškutarska. Pozor!

Kamnica pri Mariboru. Drava je še vedno premrzla za kopel. To je občutil naš Joža Ferk, ki se je šel kopat. Utopiti se je hotel, toda ko je občutil, da je voda premrzla za smrt, zlezal je trezen zopet iz nje. Bilo je to v nedeljo 20 t. m. opoldne.

Maribor. Dne 21. t. m. se je zastrupila v frančiškanski cerkvi natakariča Marija Korošec in je kmalu obležala. Spravili so jo v splošno bolnišnico. Poroča se, da se je že zdaj tretjič hotela zastrupiti.

Mariborski Nemci si hočejo voliti pri prihodnjih volitvah zopet sedanjega poslanca Vastiana. Slovenci moramo imeti na vsak način tudi lastnega kandidata. V Mariboru dosežemo velikansko število glasov, če imamo moža, ki bo po volji slovenskim delavcem in vsem stanovom. Mnogo demokratov bi volilo Slovenca.

Studenci pri Mariboru. Naša občina bo volila s Celjem. Na umeten način so nas odtrgali od Maribora. Poskrbeli bomo, da bodo imeli celjski nemčurji prevroču juho. V Studencih dobi slovenski kandidat po naši sodbi več glasov ko nemški in vsaj toliko, ko socialni demokrat. Če tudi ne zmagamo, narodna dolžnost zahteva, da imamo lastnega slovenskega kandidata in sicer iz delavskega ali obrtniškega stanu.

V „Slov. Gospodarju“ čitamo sledečo objavo V vinarski in sadjarski šoli v Mariboru se bode vršil v dobi od 4. pa do vštete 9. febr. tečaj za kletarstvo. Poučevalo se bode, kako naj se vino pripravi ter kako naj se ž njim ravna. Ta tečaj je namenjen v prvi vrsti vinogradnikom. Ob tej priliki obdelovala se bodo v nemškem jeziku teoretično in praktično vsa tozadevna vprašanja. Število udeležencev je omejeno za sedaj na 20 oseb. Prijaviti se treba do 2. febr. podpisanemu ravnateljstvu. Vsak sprejet udeleženec plačati mora pri vstopu 10 kron za pokritje tozadevnih stroškov v blagajno tega zavoda. — Ravnateljstvo vinorejske in sadjarske šole v Mariboru, — Mi opozarjamo na to objavo naše bralce in posebej še naša javna zastopstva in deželnega odbornika Robiča. Odločno ugovarjamo kot čuvaji koristi ljudstva, da se vrši tečaj samo v nemškem jeziku in ne tudi v slovenskem. To je grda krivica in zasmeh našemu slov. kmetu. Zahtevamo odločno brezplačen slov. tečaj, kajti slov. vinogradnikom je treba pomagati, te je treba poučevati ne pa nemškutarje. Slov. občine, slov. kmet. društva, slov. okr. zastopi, zahtevajte slovenske učne tečaje. G. deželni odbornik Robič! Čuvajte koristi slovenskega kmeta, saj ste zato odbornik.

Prvi vinski semenj v Ormožu. Ker so se vinski sejmi v naši ožji domovini udomačili in dobro obnesli, priredi »Vinorejsko društvo v Ormožu« v četrtek, dne 31. januarja 1907. v dvorani gostilne g. A. Skorčiča v Ormožu vinski semenj. Otvoritev semnja ob 11. uri predpoldne. V ormoškem in ljutomerskem okraju se je pridelalo približno 42.000 hl vina in letošnji pridelek je prištevati med boljše letnike.

V Slovenski Bistrici je prevzel trgovce g. Alojz Pinter drobno prodajo našega lista. Tako se bodo ljudje privadili čitanju in gotovo bo g. Pinter v bodoče še več razprodal. G. Pinterju vsa čast, pokazal je, da se bistriških mogotcev Stiger etc. prav nič ne boji. Opozarjamo narodno občinstvo, sploh vse narodnjake iz občine, da se oglasijo vsikdar le pri g. Pintarju, kajti to je res narodna trgovina v Slovenski Bistrici. Dolžnost vsakega zavednega Slovenca je, da podpira naše poštene narodne trgovine. One mlačneže, ki pa še vedno rajše podpirajo nemčurske trgovine, pa bodemo brezobzirno imenovali v našem listu. Svoji k svojim!

Slovenjebistriški okr. zastop. V kratkem se bodo vršile pri nas volitve v okrajni zastop, ki so nam ga pred tremi leti nasprotniki iztrgali iz rok. Pač sramotno za okraj ki je razven nekaj privandranih Nemcev popolnoma slovenski. Če že ima nemčursko mesto nemški odbor, naj ga ima, a okrajni zastop morajo gospodje iz mesta pač pustiti kmetom. Ti bi gotovo boljše gospodarili, ker tudi bolj vedo, kaj jim je treba. Saj vidimo, kako se dela. Kakšne koristi pa bodo imeli kmetje od železnice, od nemške šole v mestu itd. Vse

samo za mestno gospodo. Kmet, ti pa plačaj! Zato pa možje veleposestniki na noge! Na svoji zemlji si hočemo sami gospodariti. Kmet naj kmeta vodi, gospodje pa nas naj puste pri miru. Ali bi ne mogel biti načelnik okrajnega zastopa kak zaveden in izkušen naš kmet?! Nastopimo složno in pokažimo vsemu svetu, da slovenski kmetje tudi kaj zamoremo in znamo. Nočemo biti kimovci mestni gospodi. Zatorej stopimo složno na volišče in volimo kot en mož, le slovenske, kmečke zastopnike! Okrajni zastop je za okraj ne samo za mesto. Možje iz okraja mu naj gospodarijo. — r.

Hardek pri Ormožu. V četrtek, dne 17. t. m. je umrl tukajšnji veleposestnik Martin Stanič. Bil je odločen mož-narodnjak, ki je posvetil obilo skrbi, truda in časa delu za občni blagor. Bil je okrajni odbornik, načelnik slovenskega gasilnega društva za ormoško okolico. Dolgo vrsto let je županoval občini Hardeški in načeloval krajnemu šolskemu svetu Ormož-Okolica. Dobremu narodnjaku blag spomin!

V Ormožu so podražili pivo za 4 vinarje pri litru. Če ne v drugem, napreduje Ormož vsaj v draginji. Skoraj bomo imeli tako drago pivo kakor naši bratje onstran Drave na Hrvatskem.

Občina Leitersberg pri Mariboru ostane še v nemščurskih rokah. Četrtno odbornikov tvorijo mariborski Nemci, tri četrtine pa naši odpadniki.

Kaj naj podpisujemo? Pri podpisih je treba največje previdnosti. Kako malo pa je naše prosto ljudstvo pri podpisih previdno, natančno, vemo oni, ki imamo vsak dan priliko, opazovati to po pisarnah. Če se marsikateremu kmetu predloži kaka listina in se mu reče podpisati, podpisal se bo, ne da bi listino poprej prebral. Tako slepo podpisovanje lahko povzroči največjo nesrečo, za kar imamo dovolj dokazov. Zato pa svetujemo: Ne podpiši ničesar, česar nisi poprej prebral in vsega dobro razumel. *Vsako pogodbo, pobotnico, račun in menico, ki se ti v podpis predloži, prevdari dobro. Ako česa ne razumeš, zahtevaj, da se ti to razloži. Nemških listin ne podpisuj! Nikdar se ne daj k podpisu prisiliti.* Bodi jednako previden vedno in povsod, bodisi da imaš kaj podpisati na glavarstvu, sodišču, davkariji, pri notarju, odvetniku, župniku ali pri svojem najboljšem sosеду. Te previdnosti ti ne bo nihče zameril in bo v korist le tebi.

Ali so Maribor, Celje, Ptuj, nemška tla? Ne in zopet ne! Tukaj so prebivali naši predniki že več kot tisoč let, ta zemlja je prepojena z našim znojem in s krvjo naših pradedov, ki so branili te kraje proti Turkom in drugim sovražnikom. Ta zemlja je torej naša, na slovenskih tleh stojijo vsa spodnještajerska nemška mesta!

Okrajna glavarstva, sodnije, davkarije, škofijski in sploh vsi uradi, ki so za slovenske kraje, ne spadajo v nemška mesta, ampak v slovenske kraje! Tako moramo Slovenci odgovoriti nemškemu meščanom, ki hočejo slovenske gimnazije pregnati iz svojih mest. Bomo videli, kaj bo potem še ostalo v teh nemških mestih!

Slovenske uradnike na slovensko zemljo! Večkrat se čita v naših listih zahteva, naj uradniki na slovenski zemlji znajo slovenski, četudi so Nemci. To je premalo! V slovenskem ozemlju sme Slovenca soditi le slovenski sodnik, sme slovenske dijake poučevati le

slovenski profesor, v vseh uradih smejo biti le možje, ki se tudi čutijo Slovence. To moramo vedno in povsod zahtevati, odločno pa odklanjati zagrizene Nemce, čeravno znabiti znajo slovenski. Tako delajo Nemci in se branijo slovenskih uradnikov, čeravno marsikateri slovenski uradnik zna boljše nemški nego kak Nemeec. Isto pravico moramo zahtevati mi Slovenci zase, tembolj, ker Nemci malokdaj znajo dovolj slovenski za občevanje s strankami. Tem par Nemcem, ki so raztreseni pri nas, pa bo slovenski uradnik tudi vedel ustreči. Po ogromni večini prebivalstva se mora ravnati uradništvo, ne pa po nekaterih priseljencih, katere žene želodec k nam za kruhom.

Dopisi.

Koroško: Na Koroškem so bile zadnje tedne v večih krajih volitve v občinske odbore. Slovenci so se ojačili, združili in v mnogih občinah vrgli iz odbora Nemce, nemškutarje in kimovce ter na njih mesto volili odločne narodne možje. V nekaterih občinah pa so Slovenci vsled prevelikega zaupanja propadli. Splošno se lahko trdi, da se koroški Slovenci že desetletja niso tako krepko postavili nasprotnikom v bran svojih pravic kakor letos.

Časopis koroških Slovencev **Mir** se bo tiskal nekaj mesecev v Ljubljani, da bo lažje razkrival vse sleparije nemščurjev ob volitvah. Koroškim rojakom se godi tudi tako kakor nam. Resnica je pač božja hčerka, a naši nasprotniki je ne morejo prenašati, kajti ako zve naše ljudstvo, kaki tiži da so in kako kosmato vest imajo včas, potem njihovim prilizljivim besedam ne bi več verjeli.

Iz Koroškega. Kje je nemškutar, tam je laž, hinavstvo, nasilje, pretep in tudi uboj, če je njemu v korist. Tako lahko trdimo po dokazih iz raznih krajev in posebej še na Koroškem. Koroška ima 361.300 prebivalcev in voli po novi volilni preosnovi 10 poslancev, torej 1 poslanca 36.000 prebivalcev. Slovencev je po vladni štetvi 90.400, v resnici pa jih je nad 120.000. Pa razdelili so jih tako med Nemce, da imajo samo v enem volilnem okraju večino, torej tudi upanje, da zmagajo. Pa kaj so si zmislili nemškutarji in odpadniki tukaj? Povsod, kjer hočejo zborovati in se pogovoriti slovenski možje, pridejo ti pijanci in preteči ter kričijo in se derejo, da je vsak razgovor nemogoč! S tem hočejo doseči, da se slovenski kmetje ne bi mogli zediniti in potem sploh ne bi prišli volit ali pa bi volili različno, tako da noben slovenski kandidat ne bi imel večine in bi nazadnje zmagal kak nemškutar ali Nemeec. Vlada vse to ostudno početje vidi, toda ne stori ničesar. Pa naj bo prepričana vlada in nemškutarji, da bo zavrela kri tudi mirnim in tihim slovenskim Korošcem, potem pa gorje vsem tistim, ki žalijo slovensko materino besedo. Sramotiti se ne damo.

Od sv. Lovrenca v Slov. Goricah. Pred nekaj časa se je pri nas naselil nov trgovec in ponosno je molela v zrak tabla »Hans Toplak«. Splošno se je govorilo, da je vzela »Hansa« Südmarka pod svoje peruti. Bil je tudi zelo ošaben in bratil se je pridno z nemščurji. Blago je kupoval pri najzagrizenejših ptujskih Nemcih.

Mislil je hitro spodriniti vse druge, toda visoko je letal in nizko je padel. Spoznati je moral, da mi pri sv. Lovrencu le nočemo krmiti vsacega nemčurja.

Pa glejte čudo! Proti koncu lanskega leta je Haus postal prav domači Janez Toplak in priporoča sedaj svojo trgovino tudi po »Slovenskem Gospodarju«. Seveda smo njegovo priporočilo čitali tudi v Štajercu. Kaj pa to pomeni? Ljubi Toplak! Sedaj nisi ne tič ne miš, ampak nekako vsakega pol.

Mi pa ne maramo takih ljudi. Bodi odkrit, zanesljiv naš pristaš ali pa nasprotnik. Slabo voziš, če misliš, da se damo mi zapeljati že od samega naznanila v »Slov. Gosp.«. Po tvojih delih te bomo sodili vedno. Ptujski Štajerc, pozor! Mož postane lahko »klerikalen«. Naše geslo pa je vedno: Svoji k svojim!

Iz Polenšaka v Slov. Goricah. Gospod urednik! Dopis v prvi številki Nov. Slov. Štajerca je meni govoril prav iz srca. Takih strašnih težav s cestami menda nima nikdo na svetu kako ravno mi. Marsikdo nam pravi: napredujmo, napredujmo, Vi ste tudi tako klicali, pa pokazali ste tudi kje je eden glavnih vzrokov, da ne moremo napredovati, povedali ste svetu, da mi preveč v blatu »gagamo«. Včasih še je veliko slabše s cesto, kakor ste opisali. Dostikrat niti v mlin ne moremo; namesto s kolomazom pa imamo vozove tak skoraj vedno namazane z blatom. Res želeli bi, da pridejo gospodje še enkrat pogledat, pa svetujemo jim, naj pridejo sedaj koncem februarja ali pa v marec, potem bodo najbolje videli, da je cesta zelo potrebna. Mi moramo imeti dobro cesto na polje in na železnico. Povemo pa gospodom pri komisiji že naprej, da nam nič ne pomaga, če se pripeljejo oni iz dolgega časa malo na sprehod ter si tak sprehod prav drago za komisijo zaračunajo, ampak mi kmetje hočemo enkrat nekaj imeti. Če gremo v krčmo in damo denar krčmarju, dobimo zato kako pijačo, za okrajni zastop pa vedno plačujemo, pa ne dobimo niti pečene fige. *Torej občinski predstojniki naznanite nam vsem, kedaj bo komisija zaradi okrajne ceste, da pridemo še enkrat v prav velikem številu tirjat svojih pravic.* »Vsi za enega, eden za vse«, tako se moramo držati in odločno zahtevati, potem pa bomo tudi kaj dobili. Eden, ki tudi cesto zelo rabi.

Dobrna pri Celju. Okolica Pristova na Dobrni je tako srečna, da ima strašno vnetega razširjevalca ptujskega »Štajerca« in sicer v osebi neke blagorodne gospe. To imajo Pristovljani vsak teden velik smeh, ko vidijo, kako vihra slovenskorojena a nemškomisleča postava kakor burja od hiše do hiše po cesti gor in dol v rokah držeč — ne krvavi meč — ampak hrano za zaslepljence. Mi seveda privoščimo iz srca tej ženici tako imenitno berilo, ker vemo, da drugega ne razume, čudno pa se nam zdi, zakaj da se bivši uredniki ptujskega motovila, ko fehtajo po Dobrni in njeni okolici, ne oglašajo pri tej blagorodnosti, saj bi jih gotovo bogato obdarila s — »Štajerci«. Danes ne imenujemo javno imena, obljubimo ji pa, da se hočemo bolj zanimati za njeno »delo« in če ga ne opusti, hočemo še svetlejšo lučjo posvetiti na Pristovo, nazadnje pa poiskati paragraf tiste postave, ki striže peruti takim tičam.

Pristovčan.

Družba sv. Cirila in Metoda za Štajersko. Našim čitateljem je gotovo ta naša družba dobro znana in

vsakdo lahko uvideva blag namen te družbe. Z veliko požrtvovalnostno prinaša slovenski narod doneske »Domu na oltar«, da se z njimi vzdržujejo slovenske šole v krajih, kje bi morali biti drugače slovenski otroci brez slovenskega poduka. Tako imamo na Štajerskem otroški vrtec v Celju in v Mariboru, slovenske paralelke ljudske šole v Mariboru in enorazrednico na Muti. Toda koliko zavodov bi še potrebovali!

Pred seboj imamo zadnje tri družbene koledarje, iz katerih se jasno razvidi delovanje posameznih podružnic. Mi se hočemo pregledno pečati s štajerskimi podružnicami. Z veseljem moramo sicer pritrditi, da se doneski iz Štajerske vsako leto množe — l. 1903 je bilo 2848·22 K prispevkov l. 1905 pa že 5809·14 K, — toda uspehi bi bili lahko veliko večji, ako bi vse podružnice razumevale svojo nalogo, primerno delovale in pobirale prispevke svojih družbenikov, širile narodni kolek, rabile samo blago, ki je v korist naši družbi.

Tako najdemo pri podružnicah v Sevinci, Ponikvi, Braslovčah, Velenju, Rečici v Sav. Dol., Škofji vasi pri Celju in Lehnu že tretje leto same ničle s pomišljaji. To je malomarnost in brezbriznost. Čemu se dajo taki ljudje v odbor voliti, ako ne mislijo vestno izpolnjevati svojih dolžnosti? Proč z lenuhi in priskrbite si delavno vodstvo! Tudi v sicer narodnem Gornjem gradu v Brežicah, Sv. Lenartu, v Slov. Gor., v Šaleški Dolini, v Soštanju in v Veliki Pirešici se bleste v družbenih koledarjih zadnjih treh let kar 2 ničli. To je vsekakor za grajati. Naloga naše družbe postaja vedno odgovornejša in obsežnejša.

Naše narodno ženstvo bi imelo prav hvaležno delo, toda malo si ga je svesto. Med devetimi štaj. ženskimi podružnicami, najdemo kar 4 speče; med njimi podružnici v Celju in večno zaspanem Ormožu.

V nadi, da ne ostanejo te vrstice brezuspešne in da bode uspeh podružničnega delovanja na Štajerskem zmiraj večji, da ne bode med našimi podružnicami ene speče, vzpodbujamo vse Štajerske rojake k delu za narodov blagor.

Da bi posijalo solnce!

Spisal I. I. Drameljski.

(Nadaljevanje.)

Lovro je hotel priti le do denarja, da bi lahko zasnil svojo izvoljenko. Samo to, drugega ničesar ne! A v domovini — si je mislil — je nemogoče. Zato gre v svet in ne pride prej nazaj, dokler ne bo lahko z mirno vestjo si izbral neveste.

In Lovro si je mislil ter želel: »Samo da bi mi ona zdajle ob slovesu stisnila roko in me pogledala z mehkim očesom. Saj ve, da kmalu odidem. Dobro pozna moje srce, ki je samo nji naklonjeno, vé, da je ne morem pozabiti in da samo radi nje ne vzamem udove Topolščice, ki ima tudi mnogo premoženja in polja. Samo zato ne maram nobene druge, čeprav se mi ponujajo. V prostrani svet pojdem in v tujini bom mislil samo nanjo... In če bi mi bila zdaj ob slovesu mila, dobra prijateljica, bi mi bilo lažje pri srečanju, in misel nanjo bi ostala vedno sladka...«

Lovro je pospešil korak, da jo je došel na potu v cerkev. Šla je skupaj z drugo deklico. Vsa njena boja je bila samozavestna. Gotovo se je zavedala, da je bogata, da je srečna, da ne bo nikdar zapuščena na svetu. In ko je Lovro prišel vstrie, mu je hladno odzdravila, da, skoro ga ni pogledala. Zato je šel nem naprej, začutil je ponos v duši. Dasi je ravnokar spoznal, da ga izvoljenka ne ljubi . . .

Pri cerkvi je Lovro našel prijatelja in iz srca se ga je razveselil. Šranski Tonč je prišel iz rudokopov. Prehodil je že malone pol sveta. Vsako leto je šel zdaj sem, zdaj tja — seve za denarjem.

Po maši stopita v krčmo. Lovro je prijatelju povedal, da gre v kratkem z doma.

»Z doma! In ti! Zakaj?«

»Ne vprašuj, saj veš, kako je pri nas! Ni več sreče ni veselja.«

Prijatelj ga je gledal začudeno.

»Masten ima na naši hiši tisočak dolga. Dan za dnem je pri nas in grozi s tožbo.«

Govorila sta to in ono; Šranski se je spomnil tudi tiste mlatitve, doli pri Žanarju. Med mlatiči je bil tedaj tudi on in poznal je Lovrove želje.

»Kaj pa, k Žanarju ne greš več?«

»Kaj bi doli? Mastenov sin se ženi, Jelčko bi rad. Saj veš, ženitev je za bogate ljudi.«

»Zato vendar ne boš odhajal od doma! Da bi imel jaz dom! Samo kot uljnak veliko kočico, pa bi bil zadovoljen. Sveta sem sit do grla . . . Ti pa imaš posestvo kakor malo kraljevstvo.«

»Pa ga ne maram. Jaz hočem denarja.«

»Lovro, poslušaj me in ubogaj! Jaz sem prehodil pol sveta in ti povem tole: Svet je poln, drug drugega odriva. Do denarja, obilnega denarja, ki bi ga pridobil z lahkoto, ne prideš, ker si pošten, preprost kmetijski človek.

Lovro je žalostno povetil glavo, Tone pa se mu je smehljal. Bil je utrjen, bič življenja mu je že prestrojil hrbet; lahkodušno, resnično je slikal prijatelju bedno življenje po rudokopih in tovarnah. Lovru so izginjale one lepe slike o prostem delavskem življenju, in navdušenje za pot v tujino se mu je ohlajalo. A neka trdovratna moč ga je tiščala, da ni bil niti za trenotek omajan njegov sklep. »Proč od doma tja med neznane ljudi, in naj bo, kar hoče . . .« (Dalje prih.)

Politični pregled.

Državni zbor je sprejel med drugim postavo proti ponarejanju vina. Strogo je prepovedano delati umetno vino, mešati vino z drugimi snovmi. Nemci niso s postavo posebno zadovoljni, ker na njihovi zemlji raste samo medlo in kislo vino. Našim vinogradnikom pa bo koristil, ako ga bo vlada strogo izvajala. Plače so zvišali s posebno postavo uradnikom in profesorjem ter duhovnikom. Te dni se državni zbor zaključil. Volitve po novem volilnem redu bodo najbrž v maju.

V Dalmaciji so vpeljali hrvatski jezik za uradni jezik. Vlada je hotela po svojem zastopniku Handelu vpeljati nemščino, toda Hrvati in Italijani so složno vrgli iz dalmatinske zbornice Handela in njegovo nemščino. Tako čuvajo in branijo svoje koristi in materino

besedo drugod. Slovenci pa se do tal priklanjamo vsakemu nemškemu lačnemu baronu.

Na Nemškem je vlada razpustila državni zbor in dne 25. t. m. se vrše nove volitve. Nemški cesar bi rad podjarmil celi svet in izdajal s svojo vlado za vojaštvo največ, toda glavni stranki v nemškem državnem zboru: socijalni demokrati in katoliški centrum, nočejo tega ampak mir in pošten razvoj države. Vilhelm pa je jezen in je naročil vladi naj državni zbor razpusti. Vse kaže, da ne bo s tem nič dosegel.

Srbija sklepa pridno nove trgovinske pogodbe z Angleško in s Švico. Tudi v Egiptet hoče izvajati svojo živino.

Na Bolgarskem so otvorili v Sofiji novo narodno gledališče. Njihov knez, ki je nemškega rodu, je hotel imeti vse samo za sebe in plemenitaše. Visokošolci in ljudstvo pa je mislilo, da je gledališče za izobraževanje in zabavo ljudstva, zato so napravili pri otvoritvi velikansko demonstracijo. Zaprli so vseučilišče. Časopisi pišejo, da bodo Bulgari nemškega ošabneža kmalu siti in poslali ga bodo čez mejo, da si poišče drugo državo.

Gospodarstvo.

Travniki s kislo travo. Vzrok za slabo travo tiči navadno v preveliki množini vode in tu ne pomaga nič drugega, kakor da se po celem travniku napeljejo vodne cevi, takozvane drenaže. V nekaj letih daje travnik dobro travo. Če hočemo to spremembo pospešiti, pomagajmo z apnom, ki odpravlja kisline, ali pa z apnenimi gnojili.

Domači zajci ali kunci se zelo naglo plodijo in imajo tečno meso. Zato so se dobri gospodarji začeli baviti z umno rejo domačih zajcev. Stavijo jim tudi posebne hleve, ker v navadnih hlevih, kakor se pri nas navadno gojijo, napravijo preveč škode in se zarijejo globoko v zemljo.

Plemenske svinje se tudi morajo redno krmiti, tako da ne trpijo gladu. Kuhinski odpadki sami ne zadostujejo. Breje prasice potrebujejo močne hrane, zlasti proti koncu brejosti. Zadnje dni se jim da manj, a zato bolj tečne hrane. Na dan poroda pa dobi prasica samo piti. Potem se hrana zopet stopnjuje. Prasicadojka se mora previdno in izdatno krmiti, drugače ji zmanjka mleka in praseta oslabe ter poerkajo. Zelo dobra hrana za svinje in praseta so odpadki pri mlekarstvu, n. pr. sirotka ali mleko, ki ostane pri izdelovanju surovega masla in se mnogim ljudem studi. Splošno pa plemenske svinje, posebno merjasci, ne smejo biti predebili in hrana ne sme priti predrago za gospodarja.

Tistim, ki mislijo, da bodo živila cenejša, če se odpre meja za živino naj govorijo številke! V Londonu na Angleškem, ki ima meje odprte za tujo živino, je veljal v novembru 1906 liter mleka 35 vinarjev (našega denarja), 1 kg govedine 1 K 70 v do 3 K, 1 kg telečjih kotlet 3 K 25 v, jajce 16—20 v. Te visoke cene (večje nego pri nas) kažejo, da niso samo zaprte meje krive visokih cen, ampak prekupei in pa razvoj velikih mest, katera je težko preskrbovati z živili. Krivi so tudi mesarji po velikih mestih, ki bi na eni strani radi ogulili kmeta, na drugi pa one, ki meso kupujejo.

Nekaj o gnoju. Gnoj je kmetovalcu takorekoč rudokop, kjer si koplje in dela denar, zato pa moramo gledati, da ga v najboljšem stanju ohranimo. Treba je pred vsem pripravnega gnojlišča. Nikdar ne sme priti v gnoj čista tekoča voda, da bi ga izpirala. Po vsakem kidanju gnoj lepo razravnaj in za trdno potlači, da ti ne plesnivi, kajti tako izgublja najvažnejšo svojo snov amonjak. Gnojnica je izborno gnojilo za travnike in sadno drevje. Ne puščaj je stekati iz gnojlišča. Zelo slabo gospodarji tisti, ki zanemarja hlevski

gnoj in pušča gnojnico v jarke, zraven pa kupuje umetna gnojila. Umetna gnojila naj v prvi vrsti spopolnjujejo in nadomeščajo hlevski gnoj, kjer ga ni. Posebno gnojnico naši kmetovalci še preveč zanemarjajo. Poglejte si travnike blizu mest. Tam gnojijo večinoma z gnojnico in imajo trojno košnjo.

Šaljivec.

Prvi: Kaj misliš, kaj je boljše: da je predpustni čas dolg ali pa, da je kratek?

Drugi: Eh, za nas moške je skoraj boljše, ako je pustni čas dolg, ker si potem lahko več časa izbiramo svoje neveste.

* * *

Kratek zdravniški predpis.

K nekemu zdravniku je prišel človek, ki je mislil, da ima vse bolezni, o katerih je kedaj v svojem življenju slišal. Posebno pa si je domišljeval, da ga boli želodec. Jadikuje torej pred zdravnikom in ga sprašuje, kaj da sme jesti. Zdravnik ga nekaj časa posluša, potem pa ga preišče in vidi, da mu prav nič ne manjka; zato mu reče:

»Veste kaj, vi lahko jeste vse samo kamenja in kovaških mehov ne. Kamenje bi preveč težko prebavljali, kovaški mehi pa bi vam delali preveč vetrov. — Za recept pa plačate meni dve kroni«. — Ta človek menda ni kmalu šel k zdravniku.

* * *

Napačno je videl.

Mati: »Tinek, pojdi k stricu in reci mu, naj pride k kosilu«.

Za nekaj časa se Tinek vrne in reče svoji materi: »Stric je rekel, da pride takoj; sedaj si še brusi zobe«. — Deček je namreč videl, da si je povabljenec z zobno krtačico čistil zobe.

* * *

Pri odhodu: Prosim, le pridite še večkrat, saj veste, da so mi vaši obiski prav »dragi«.

Nekaj časa pozneje: Zmiraj pride kak zljodi, da moram kupovati pijačo in še kaj za prigrizek. Obiski so res »dragi«.

Razne vesti.

Cesarska rodovina šteje danes 24 nadvojvod in 42 nadvojvodinj, med katere štejemo tudi nadvojvodinjo Elizabeto, omoženo s knezom Windischgratzom (ki je dobila dote 8 milijonov, vsak letni prispevek 1,250.000 frankov (1 frank = blizu 1 krona), posestvo 20.000 ha zemlje s krasnim gradom, palačo na Dunaju in za 5 milijonov dragocenosti). Otroka nadvojvode Ferdinanda d'Este nista nadvojvoda, ker sta iz zakona z grofco Chotkovo. Vsak član cesarske hiše ima svoje služabništvo. Po domačem zakonu cesarske rodovine ima vsak polnoletni nadvojvoda letne plače (apanaže) 100.000 K. Vrhu vsega tega pa imajo člani cesarske rodovine velike dohodke iz svojih zasebnih posestev in plače od visokih svojih vojaških dostojanstev.

Kako se sodijo sami in kako jih cenimo mi. Pred nemštvom in nemčurstvom še imajo vedno nekateri ljudje velik respekt. Nemci se sami ne častijo med seboj. Mariborski njihov poslanec Wastian je rekel zadnjič napihnjem Celjanom v svojem govoru v Celju, da so Nemci na spodnjem štajerskem podobni prav veliki pošasti, ki ima strašno velik trebuh (to je res!) in veliko glavo (to je tudi res!), noge pa ima celo majhne. Kako pa stoji velika pošast s težkim trebuhom na majhnih nogah? Slovencem bi bilo treba samo pihnuti in pošast bi ležala na tleh in počil bi ji prenapet trebuh.

Ali so res kmetje krivi draginje mesa? Na nemškem izdajajo redno cene posameznih predmetov. Iz teh se učimo lahko marsikaj. Tako na primer je bila cena svinjskega mesa v septembru preteklega leta 1.69½ K en kg; v novembru pa le 1.53 K en kg. Cena je torej padla za 16 vinarjev, mesarji pa so na Nemškem tačas znižali ceno samo za en in eno petino vinarja. Tako je pri kmetijskih pridelkih vedno. Če cene pridelkom le malo poskočijo, že povzdignejo vsi trgovci, peki, mesarji i. t. d. vse cene, če pa se cene znižajo na kmetih, gospodje v mestih ne znižajo cen. Ali je torej kmet kriv draginje živeža v mestih?

Narodna požrtvovalnost. V Pragi je zelo dobro obiskovana gostilna »U Flekú«, ki ima že od l. 1880 nabiralnik za darove v narodne in dobrodelne namene. V lanskem letu se je nabralo v tej gostilni 7792 K 30 v., kakor naznanjajo »Flekovske Novine«, ki izidejo koncem vsakega leta. Od l. 1880 do zdaj se je nabralo 90.424 K 40 v. To so požrtvovalni gostje in gotovo nobeden od njih ne čuti, da bi mu ti vinarji kje manjkali.

Koliko vojakov je na celi zemlji? Nek francoski časnik piše, da je na celi zemlji 5.250.000 vojakov v času miru. Če bi izbruhnila vojska, bi se v nekaj dneh lahko poslalo na celi zemlji 44¼ milj. vojakov v boj.

Nemški poslanec Herzmansky je v Avstrijski delegaciji pozival državnega vojnega ministra, naj napne enkral vso moč proti Ogrom in potem tudi *proti Slovanom*. Potem da bo ves nemški narod v Avstriji stal na strani vojske. Tako poslanec Herzmansky. Po njegovem bo stalo 9 milj. Nemcev na strani vojske, kje pa bo 38 milj. drugih avstro-ogrskih prebivalcev? Človek bi mislil, da se je g. poslancu zmešalo! Kajti kje bi bila avstrijska armada brez slovenskih, hrvatskih, českih, poljskih in ogrskih vojakov? In kateri minister bi naj bil tako neumen, da bi hotel armado izrabljati proti nenemškim narodom na korist onih par Nemcev, ki vedno sanjajo le o cesarstvu pod vladno nemškega, ne avstrijskega cesarja.

Čehi smešijo češke dopise nemških trgovcev po časnikih, če niso pisani v čisti in pravilni češčini. Delajmo tudi mi tako z uradnimi dopisi, ki so pisani v kakšni spakedrani slovenščini!

Huda zima je nastala spet po vsej Evropi. Na Rumunskem je zmrznilo več ljudi. V Galiciji in Ruskem-Poljskem je zmrznilo tudi več oseb. Na Francoskem že več let niso imeli tako hudega mraza. V sredni in južni Italiji je zapadel sneg, da so bile velike ovire na železnicah. Tam navadno snega nimajo. V Benetkah je zamrznilo morje. Strašni veter — bora imenovan je divjal na celem obrežju Jadranskega morja. Parobrodi so prihajali v Trst čisto obdani z ledom. Vrbsko jezero na Koroškem je vsled strašne zime — do 30° pod ničlo — popolnoma zamrznilo.

Zopet hud potres. Dne 14. t. m. je porušil potres mesto Kingston, na otoku Jamaika. V treh minutah ni bilo krasnega mesta več. Vse je razpadlo. Do tisoč ljudi je pod razvalinami mrtvih, 90.000 ljudi nima strehe. Škode je nad 100 milijonov. Zamorci so begali v smrtnem strahu po ulicah in klicali nebo, naj jih reši. Na mnogih krajih je nastal ogenj, ki je pokončal, česar ni mogel pokončati potres. Brizgalnice so bile uničene

pod razvalinami, da se ni moglo gasiti. Cerkve so zginile vse. Zemlja se počasi pogreza in velik del mesta bo najbrž zginil v morju. Tudi drugod so bili manjši potresi.

Najbogatejši človek na svetu ni Rockefeller, temuč, ako je verjeti angleškimi časopisom, neki Friderik Meyerhauser, ki ima celo milijardo premoženja. Meyerhauser je bil rojen leta 1834, na Nemškem. V Ameriko se je izselil v rani mladosti ter je služil najprej pri neki žagi, ki je kmalu prišla v njegovo last. Razumel je velike množine lesa po ceni kupovati ter ga drago razpečavati. Na ta način so kmalu prišli v njegovo last velikanski gozdovi. Dandanes so njegovi neizmerni gozdovi v severo-zapadnem delu Zedinjenih držav. Sana pa živi popolnoma skromno in malo poznan v St. Paulu.

Važne iznajdbe. Strel vod je iznašel Benjamin Franklin leta 1734.

Dalnogled je prvi sestavil leta 1608 učenjak Galilei.

Šivalni stroj je izumitev priprostega tkalca Elije Howe s pomočjo Hendersonovo leta 1804.

Vijak, ki goni parobrode na morju je iznašel Slovenec Reselj leta 1829.

Žepno uro najprej v obliki jajca je izumil Helle leta 1500, torej so žepne ure že dolgo v rabi.

Uro z nihalom ali stensko uro je iznašel leta 1656 francoski učenjak Hygeus.

Poštna znamka je izumil Chalmers l. 1840.

Dinamit je iznašel leta 1867 Šved Nobel; ta je vsled te iznajdbe silno obogatel. Več milijonov je zapustil kot ustanovo, od katere delijo vsako leto velike dohodke tistim, ki so v preteklem letu storili največ za mir med državami.

Čipke ali špice je vezala prva Barbara Utman leta 1561.

V žigalice je iznašel Kamerer leta 1833. Zrakoplov sta izumila Francoza Montgolfier in Charles.

Železniški stroj (lokomotivo) je sestavil Anglež Štefanson leta 1812.

Bankovce in sicer najprej iz usnja je izdajal cesar Friderik II. kot kralj Sicilije od leta 1212—1250.

Listnica uredništva.

Raznim dopisnikom: Dolgih pesmij ne moremo prinašati, ker vzamejo preveč prostora. Storili bomo, kolikor je mogoče, da ustrezemo vsem. Poročajte kratko, resnično, ostro, pa zato večkrat.

Vojaška pisarna EMIL KOKSTEIN

Gradec, Stempfergasse 3, daje pojasnila, nasvete, prošnje, vloge, strokovnjaška mnenja itd. v vseh vojaških zadevah. 12

Postavno zavarovano.



Vsako ponarejanje kaznivo
Edino pristen je

Thierryjev balzam

z zeleno znamko „redovnica“.

Cena 12 majhnih ali 6 dvojnatih steklenic lai 1 velika specialna steklenica s patent. zamaškom K 5.— franko.

Thierryjevo centifolijsko mazilo proti vsem še tako starim ranam, vnetjem, ranitvam, abscesom in oteklina vseh vrst. Cena: 2 lončka K 3-60 se pošlje le proti povzetju ali denar naprej. Obe domači sredstvi sta povsod znani in slovita kot najboljši.

Naročila se naslavljajo na:

Lekarnar A. Thierry v Pregradi pri Rogaški Slatini.

Brošura s tisoči originalnih pisem gratis in franko. V zalogi v skoro vseh večjih lekarnah in medicinalnih drogerijah. 35

Stanje hranilnih vlog:
nad 23 milijonov kron.

Rezervni zaklad:
800.000 kron.

Mestna hranilnica ljubljanska

v lastni hiši v Prešernovih ulicah šte. 3

poprej na Mestnem trgu zraven rotovža

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure dopodne in od 3. do 4. ure popoldne, jih obrestuje po 4% ter pripisuje nedvignjene obresti vsacega polleta h kapitalu. Rentni davek od vložnih obresti plačuje hranilnica iz svojega, ne da bi ga zaračunila vlagateljem.

Za varnost vlog jamči poleg lastnega rezervnega zaklada mestna občina ljubljanska z vsem svojim premoženjem in vso svojo davčno močjo. Da je varnost vlog popolna, svedoči zlasti to, da vlagajo v to hranilnico tudi sodišča denar maloletnih otrok in varovancev.

Denarne vloge se sprejemajo tudi po pošti in potom c. kr. poštna hranilnice.

Posoja se na zemljišča po $4\frac{3}{4}\%$ na leto. Z obrestmi vred pa plača vsak dolžnik toliko na kapital, da znašajo obresti in to odplačilo ravno 5% izposojenega kapitala. Na ta način se ves dolg poplača v $62\frac{1}{2}$ leta. Ako pa želi dolžnik poplačati dolg z obrestmi vred n. pr. v 33 letih, tedaj mora plačevati na leto 6% izposojenega kapitala. Dolžniku je na prosto voljo dano, svoj dolg tudi poprej poplačati.

Posoja tudi na menice in na vrednostne papirje.

12 (30)